

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SMURTINIAIS NUSIKALTIMAIS PADARYTOS ŽALOS KOMPENSAVIMO ĮSTATYMO
NR. X-296 V SKYRIAUS „BENDRADARBIAVIMAS SU KITOMIS EUROPOS SĄJUNGOS
VALSTYBĖMIS NARĖMIS KOMPENSUOJANT SMURTINIAIS NUSIKALTIMAIS
PADARYTĄ ŽALĄ“ PAKEITIMO ĮSTATYMO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Įstatymo pakeitimo projektą parengti paskatino nevienodas įstatymo nuostatas įgyvendinančios institucijos įvardijimas skirtinguose įstatymo skyriuose. Visame įstatyme, išskyrus įstatymo V skyrių, su smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimu susijusias funkcijas vykdo Fondo programos vykdytojas, o įstatymo V skyriuje - tiesiogiai Teisingumo ministerija. Šio įstatymo pakeitimo projekto tikslas - pašalinti susiklosčiusią ir teisės technikos požiūriu ydingą situaciją bei suvienodinti nuorodas į šias funkcijas vykdančią instituciją, taip išvengiant esamo nenuoseklumo įstatymo kontekste. Taip pat pažymėtina, kad šiuo pakeitimu savaime *nesikeičia / nepanaikinamos jokios valstybinių institucijų atliekamos funkcijos*.

Įstatymo projektas taip pat parengtas siekiant užtikrinti vienodą įstatyme numatytų funkcijų įgyvendinimą, dėl kurių sprendžia Vyriausybė. Šis pakeitimas taip pat susijęs su Teisingumo ministerijos parengtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 18 d. nutarimo Nr. 113 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymą“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1054 „Dėl valstybės ir Vyriausybės atstovo teismuose nustatymo“ 3.22.5. punkto pakeitimo projektais, kuriais Vyriausybei siūloma Fondo programos vykdymą pavesti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai. Funkcijų institucinio perskirstymo motyvai ir priežastys nurodomi Vyriausybės nutarimų lydinčiojoje medžiagoje.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Projektą parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisinio atstovavimo grupės vyriausioji specialistė Birutė Leonavičienė (mob. tel. 8 671 88 242, el. p. birute.leonaviciene@tm.lt).

3. Dabartinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reguliavimas

Įstatymo V skyriuje numatyta, kad Teisingumo ministerija *bendradarbiauja* su Europos Komisija ir kitų Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybių narių kompetentingomis institucijomis, Įstatymo numatytais atvejais *siunčia* kitoms ES valstybių narių kompetentingoms institucijoms asmenų prašymus kompensuoti smurtiniu nusikaltimu padarytą žalą, *sprendžia (nagrinėja)* dėl kitose ES valstybėse narėse teisėtai nuolat gyvenančių asmenų prašymų kompensuoti smurtiniais nusikaltimais, padarytais Lietuvos Respublikos teritorijoje, padarytą žalą.

Taigi, šiose Įstatymo nuostatose tiesiogiai Teisingumo ministerijai numatyti veiksmai, susiję su specifinių prašymų kompensuoti smurtiniu nusikaltimu padarytą žalą (kai nusikaltimas padarytas ne Lietuvos Respublikos teritorijoje) nagrinėjimu arba „tarpininkavimu“ siunčiant/gaunant dokumentus, bendradarbiaujant su kitomis ES valstybių narių kompetentingomis institucijomis, nors kitose įstatymo nuostatose panašioms funkcijoms vykdyti numatyta tiesiogiai neapibrėžta institucija – Fondo programos vykdytojas.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir laukiami teigiami rezultatai

Šiuo Įstatymo pakeitimo projektu siūloma atlikti techninio pobūdžio pakeitimus, vietoj konkrečios institucijos Teisingumo ministerijos nurodant Fondo programos vykdytoją, kaip ir nurodyta visose kitose Įstatymo nuostatose. Taip bus suvienodintos nuorodos į šias funkcijas vykdančią instituciją bei pašalintos teisės technikos požiūriu ydingos formuluotės ir nenuoseklumas viso įstatymo kontekste.

Įstatymo konstrukcija turi būti vienoda ir atitikti teisėkūros pagrindų ir teisės technikos principus, formuluotės turi būti vienodos, o įstatymo įgyvendinimo klausimai sprendžiami Vyriausybės nutarimais.

Šis Įstatymo pakeitimo projektas taip pat susijęs su Vyriausybės nutarimų pakeitimų projektais, kuriais siūloma Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo programos vykdytojo funkcijas perduoti Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai. Tuo siekiama, kad Teisingumo ministerija kaip politiką formuojanti institucija nevykdytų ministerijoms nebūdingų funkcijų, neteiktų viešojo administravimo paslaugų. Siekiama įgyvendinti Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių 21 punktą (perduoti ministerijos nebūdingas funkcijas pavaldžioms įstaigoms), Valstybės kontrolės 2016 m. rugsėjo 19 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-P-40-1-12 „Valstybės biudžeto lėšų apsauga, įstatymų nustatytais atvejais atlyginus kitų asmenų padarytą žalą“ nurodytas rekomendacijas (optimizuoti ir peržiūrėti funkcijų organizavimą).

5. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Teikiamo projekto įgyvendinimas nenumato įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įstatymo inkorporavimui į teisinę sistemą kitų teisės aktų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisei.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, - kas ir kada juos turėtų priimti

Šiam įstatymo pakeitimui įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Priėmus siūlomus pakeitimus, nereikės skirti papildomų lėšų iš valstybės ar savivaldybės biudžeto.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondas“, „tarptautinis bendradarbiavimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.